

Omgaan met onenigheid

Romeinen 14

Door Michael Morrison

De brief van Paulus aan de Romeinen is zijn meest systematische presentatie van het evangelie. Hij heeft het daarin over de zondigheid van de mens en de vergeving die we in Christus hebben (hoofdstukken 1-8). Te beginnen in hoofdstuk 12, gaat hij naar praktische resultaten van het evangelie.

In hoofdstuk 14 behandelt hij een reeks problemen waarmee de Romeinse kerken van de eerste eeuw te kampen hadden namelijk, dat de mensen onderling ellenlange discussies hadden omtrent verschil in gewoontes en religieuze overtuigingen. Hoewel Paulus nooit in Rome was geweest, had hij van dit gekrakeel gehoord.

Betwistbare zaken

Aanvaardt de zwakke in het geloof, zo begint Paulus, maar niet om overwegingen te beoordelen (14:1). Hier leren we enkele belangrijke punten:

Sommige christenen zijn zwak in het geloof en, zoals vers 2 zegt, ze leggen zich overdreven beperkingen op.

Christenen die zwak in het geloof staan dienen niet belachelijk gemaakt maar geaccepteerd te worden. Men kan in geloof groeien door liefde en aanvaarding, niet door ze te negeren.

Christenen die denken dat ze sterk staan zijn soms geneigd om op anderen neer te kijken.

Sommige onderwerpen zijn vatbaar voor discussie. De meningen of overtuigingen en gewoonten zijn voor de ene christen belangrijk en voor de ander niet.

Paulus gaat dan in op het geschil in Rome: De een gelooft, dat hij alles eten mag, maar de zwakke eet plantaardig voedsel (v. 2). Waarom aten sommige mensen geen vlees? Misschien omdat ze beïnvloed waren door ascetische filosofieën maar het is waarschijnlijker dat de aangelegenheid met het Judaïsme te maken heeft. De termen "onrein" en "rein" (vv. 14, 20) waren (en zijn) immers belangrijk voor het Jodendom, en zoals we kunnen zien is de brief gericht aan de Joden zowel als aan heidenen als zijnde de meest belangrijke groeperingen binnen de kerk.

Sommige (niet allemaal) Joden gebruiken helemaal geen vlees omdat ze er niet zeker van waren of de dieren wel ritueel geslacht waren (zie Dan. 1:8). En sommige niet-joden zijn mogelijk even voorzichtig geweest.

Zonde accepteren?

Laten we eens kijken hoe Paulus deze situatie aanpakt: Wie wel eet, minachte hem niet, die niet eet, en wie niet eet, oordele hem niet, die wel eet, want God heeft hem aanvaard (v. 3). De christen die sterk in het geloof staat moet niet neerzien op de zwakke, en de zwakke moet de meer vrijzinnige christen niet veroordelen.

Wat een schokkend advies! Stel je voor dat je dacht dat het verkeerd was om vlees te eten. Paulus noemt je niet alleen een "zwakkeling", hij zegt je ook niet die mensen te veroordelen waarvan je vindt dat ze zondigen!

Waarom? Omdat God mensen aanvaardt op basis van geloof, niet van werken. Daarmee bedoelt Paulus niet dat we ons moeten inlaten met afgodendienaars, overspelers, dieven en dronkaards (1 Kor. 5:11). Het Nieuwe Testament zegt duidelijk dat we bepaalde gedragingen moeten vermijden. Maar het behandelt nu ook weer niet elke situatie en elk soort gedrag, en daarom zullen er binnen het christendom altijd verschillen in opvattingen zijn.

Als we bijvoorbeeld denken dat wijn slecht is dan moeten we geen wijn drinken. Maar dan moeten we nog niet alle wijndrinkers zondaren noemen, noch ons van hen distantiëren. Wijn is een discutabel punt en zo zijn dagen en voeding dat ook. Het zijn zaken om te tolereren, niet om verdeeldheid te veroorzaken of kritiek op te leveren.

Paulus stelt de vraag: Wie zijt gij, dat gij eens anders knecht oordeelt? Of hij staat of valt, gaat zijn eigen heer aan. (v. 4). De Heer heeft ons geroepen om te dienen, niet om te oordelen. Als hij dermate genadig geweest is om ons te aanvaarden, moeten we hem ook ten opzichte van anderen genadevol laten zijn. Hij weet het beste hoe met zijn eigen diensknachten om te gaan. Maar hij zal staande blijven, want de Here is bij machte hem vast te doen staan.

Wees ten volle overtuigd

Vervolgens doelt Paulus op een ander verschil van opvatting binnen de Romeinse kerken: Deze immers stelt de ene dag boven de andere, gene stelt ze alle gelijk. Ieder zij voor zijn eigen besef ten volle overtuigd (v. 5).

In een kerk die bestaat uit Joden en heidenen, zijn er uiteraard dagen die de een belangrijk vindt en de ander niet. Voor sommigen de wekelijkse sabbat en de jaarlijkse feestdagen, voor anderen bijgeloof over andere dagen. Paulus beschrijft het op een manier zodat aan beide stromingen tegemoet wordt gekomen. Mensen moeten uit overtuiging handelen, niet uit vrees of om wat anderen denken.

Verbazingwekkend! Paulus vraagt aan hen die overtuigd zijn van het houden van de sabbat om tolerant te zijn tegen degene die de sabbat niet houden. Zij dachten dat niet-sabbathouders ongelovigen waren, maar Paulus zegt dat die geaccepteerd moeten worden. De sabbathouders dachten dat de sabbat van essentieel belang was, maar Paulus zegt dat dat niet zo is. En aan de andere kant, maant Paulus diegene die sterk staan in het geloof, consideratie te hebben met de zwakke. Ze moeten elkaar geen beperkingen opleggen of beleid van de kerk dicteren, maar het accepteren. Wie aan een bepaalde dag hecht, doet het om de Here, en wie eet, doet het om de Here, want hij dankt God; en wie niet eet, laat het na om de Here en ook hij dankt God (v. 6). Degene die de sabbat houden doen dat omdat ze daarmee naar beste weten God dienen. Hetzelfde geldt voor de anderen.

Zowel vleeseters als vegetariërs willen God gehoorzamen. Als wij proberen God te behagen, moeten we ook genadig zijn ten opzichte van elkaars doctrinaire dwalingen.

Geoordeeld door Christus

Onze levens behoren aan Christus toe: Want niemand onzer leeft voor zichzelf, en niemand sterft voor zichzelf; want als wij leven, het is voor de Here, en als wij sterven, het is voor de Here. Hetzij wij dan leven, hetzij wij sterven, wij zijn des Heren (vv. 7-8). Op de dag des oordeels, nadat we gestorven zijn, zullen we Christus toebehoren—maar we behoren hem nu ook al toe, in dit leven. De belofte van behoud op de dag des oordeels wil nog niet zeggen dat we er nu maar zelfzuchtig op los kunnen leven.

Want hiertoe is Christus gestorven en levend geworden, opdat Hij en over doden en over levenden heerschappij voeren zou (v. 9). Hij is onze Meester zowel nu als in de toekomst. Gij echter, wat oordeelt gij uw broeder? Of ook gij, wat minacht gij uw broeder? Want wij zullen allen gesteld worden voor de rechterstoel Gods (v. 10).

God is onze rechter, we kunnen onszelf zijn rol niets toe-eigenen. >>

We moeten niet denken: “Het zijn geen christenen want ze zijn veel te liberaal”, of: “Ze zijn veel te wettisch om echte christenen te zijn.” Dat moeten we aan God overlaten (zie Mat. 7:1). We moeten vooral niet op andere gelovigen neerkijken.

Dan haalt Paulus Jes. 45:23 aan om te laten zien dat God over eenieder oordeelt: “Want er staat geschreven: Zo waarachtig als Ik leef, spreek de Here: voor Mij zal alle knie zich buigen, en alle tong zal God loven” (v. 11). En Paulus besluit met: “Zo zal dan een ieder onzer voor zichzelf rekenschap geven aan God” (v. 12). En omdat God over iedere persoon oordeelt, roept Paulus dringend op tot: Laten wij dan niet langer elkander oordelen, (v. 13).

Geef geen aanstoot

Paulus spreekt nu tot de sterke, degenen die alles eten, en bemoedigt hen om voorzichtig met hun vrijheid om te gaan. Maar komt liever tot dit oordeel: uw broeder geen aanstoot of ergernis te geven (v. 13). We moeten behoedzaam omgaan met wat zij geloven.

Paulus verduidelijkt zijn standpunt: Ik weet en ben overtuigd in de Here Jezus, dat niets uit zichzelf onrein is; (v. 14). De Thora verklaart vele zaken onrein, maar Paulus is ervan overtuigd dat in het christelijke tijdperk, die rituele bepalingen verouderd zijn. Ze zijn voor God niet langer belangrijk—maar sommige mensen hebben dat begrip nog niet. Alleen voor hem, die iets onrein acht, is het onrein. Als mensen denken dat het verkeerd is om varkensvlees te eten, dan moeten ze geen varkensvlees eten, en anderen moeten geen druk op hen uitoefenen om dat toch te doen, als zou het voor hen verkeerd zijn.

Want indien uw broeder door iets, dat gij eet, gegriefd wordt, wandelt gij niet meer naar de eis der liefde. Breng niet door uw eten hem ten verderve, voor wie Christus gestorven is. Laat van het goede, dat gij hebt, geen kwaad gezegd kunnen worden (vv. 15-16). Een christen dient twee dingen tegen elkaar af te wegen: 1) Laat het geweten van iemand anders niet bepalend zijn voor wat jij doet en 2) Zorg dat jouw gedrag anderen niet tot zonde aanzet. Christus roept ons op behoedzaam te zijn met anderen, zonder toe te staan dat hun geweten bepaalt wat jij doet. We moeten ook weer niet overmatig bezorgd zijn dat we anderen aanstoot geven door ons naar elke gevoeligheid te schikken die iedereen heeft. Alleen omdat iemand in de kerk vindt dat het een zonde is om wijn te drinken, betekent dat niet dat iedereen er zich van moet onthouden. Paulus heeft het over ergernissen die dermate grievend zijn dat iemand er geestelijk door geruïneerd zou kunnen worden—in de trant van: “Als christenen dergelijke dingen toestaan, dan hoeft het christen zijn voor mij niet meer.”

Want het Koninkrijk Gods bestaat niet in eten en drinken, maar in rechtvaardigheid, vrede en blijdschap, door de Heilige Geest. Want wie door deze Geest een dienstknecht is van Christus, is welgevallig bij God, en in achting bij de mensen (vv. 17-18). Dat betekent dat we bereid moeten zijn om ons te beperken want in het koninkrijk zijn wil niet zeggen dat we alleen maar van onze vrijheden moeten genieten. Door eten worden we niet rechtvaardiger, en evenmin door ons beperkingen op te leggen; alleen geloof in Christus maakt ons rechtvaardig. Door goed gedrag kunnen we ons geen plaats in het koninkrijk verwerven, want we schieten allen tekort, maar het is een goede weerspiegeling van waar Gods heerschappij toe leidt—en zijn koninkrijk heeft geen regels omtrent eten en drinken.

Een pleidooi voor vrede

Zo laten wij dan najagen hetgeen de vrede en de onderlinge opbouw bevordert (v. 20). We dienen elkander te onderwijzen in wat waar is, en proberen in vrede met elkaar te leven ondanks onze verschillen.

Met vrede en wederzijdse aanvaarding, gaan mensen de waarheid leren omtrent voedsel en dagen.

Dan waarschuwt Paulus de sterken die de juiste doctrines hebben maar de verkeerde houding: Breek niet ter wille van spijs het werk Gods af; alles is wel rein, maar het is verkeerd voor een mens, als hij door zijn eten tot aanstoot is. Het is goed geen vlees te eten of wijn te drinken, noch iets, waaraan uw broeder zich stoot (vv. 20-21). Als je teveel druk uitoefent zul je de zwakke mensen van Christus weg doen drijven, en als gevolg daarvan “het werk van God vernietigen” dat in hun leven is opgebouwd. Paulus heeft het niet over kleine persoonlijke verschillen, maar over belangrijke vragen op het gebied van geloof en afvalligheid. Houd gij het geloof, dat gij hebt bij uzelf voor het aangezicht Gods (v.22). Paulus maakte van zijn eigen situatie geen geheim (v. 20)—maar hij viel de zwakken niet lastig door hen te manen te eten en te drinken zoals hij. Hij oefende geen druk uit om hun eigen geweten geweld aan te doen. Paulus is een voorstander van vrijheid, maar laat ook een waarschuwing uitgaan: Zalig is hij, die zich geen verwijten maakt bij hetgeen hij goed acht (v. 22). Met andere woorden, zorg ervoor dat je vrijheid in Christus anderen geen schade berokkent. Ja, je mag varkensvlees eten, maar als je een zwak persoon onder druk zet om varkensvlees te eten en die persoon zich daardoor van Christus verwijdt, dan heb je gezondigd.

Maar wie twijfelt, wanneer hij eet, is veroordeeld...

Dit laat zien wat het probleem was. Het was niet dat vegetariërs zich aan anderen ergerden die vlees aten—de vegetariërs werden zelf aangezet om vlees te eten, ook als zij geloofden dat het verkeerd was. Zij vonden dat ze daarmee ongehoorzaam aan Christus waren, en die druk beschadigde hun getrouwheid. Hierop was van toepassing: omdat hij het niet uit geloof doet. En al wat niet uit geloof is, is zonde (v. 23). Het probleem zat hem niet in het voedsel maar in hun perceptie. Het geweten dient te worden gehoorzaamd—maar het moet ook onderwezen worden.

In sommige zaken verschillen christenen in geloof met elkaar, maar ze moeten hun geloof niet aan anderen proberen op te dringen. Mensen moeten niet in de val gelokt worden, beschaamd gemaakt of gedwongen worden tot ander gedrag—ze moeten onderwezen worden. Het komt allemaal neer op geloof. Door geloof worden we gered, niet door het houden of vermijden van bepaalde dagen of voedsel.

Paulus gaat hierover verder in het volgende hoofdstuk.

Vragen om toe te passen

- Hoe kunnen we weten welke zaken “aanvechtbaar” zijn en welke niet? (v. 1)
- Sommige schijnen nooit volledig overtuigd te zijn over wat zij doen (v. 5) Wat zou Paulus tegen hen zeggen?
- Petrus trok zich terug van de heidenen omdat hij bepaalde Joodse gelovigen niet wilde beledigen, maar Paulus berispte hen daarvoor (Gal. 2:11-14). In welk opzicht verschilde die situatie met die van de Romeinen?
- Christenen die met hun vrijheid te koop lopen kunnen daarmee aanstoot geven aan gelovigen die meer behoedzaam zijn. Kunnen behoedzame christenen ook mensen van Christus aftrekken?

Michael Morrison

© copyright Wereldwijde Kerk van God 1999, 2004